

Ηλεκτρονικό Διαπολιτισμικό Ημερολόγιο

Αλιβίζος Σοφός¹, Δημήτρης Σπανός²

¹Πανεπιστήμιο Αιγαίου

²Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΠΕ19, MEd

Isofos@rhodes.aegean.gr, dimitris.spanos@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι Νέες Τεχνολογίες έχουν βοηθήσει σημαντικά στη δημιουργία και υποστήριξη online κοινοτήτων. Το αντικείμενο αυτής της εργασίας είναι η παρουσίαση της σχεδίασης και υλοποίησης ενός Ηλεκτρονικού Διαπολιτισμικού Ημερολογίου. Πρόκειται για, ένα εργαλείο που βασίζεται στην άντληση πολιτιστικών πληροφοριών και στην ανταλλαγή αυτών ανάμεσα στα μέλη της ενώ παράλληλα στοχεύει στη διεύρυνση της παραδοσιακής διδασκαλίας και τη δημιουργία μιας κοινότητας μάθησης μεταξύ μαθητών. Στην πρώτη ενότητα, παρουσιάζονται οι έννοιες της Διαπολιτισμικότητας και του Διαπολιτισμικού Ημερολογίου. Στη συνέχεια αναλύονται τα χαρακτηριστικά του συστήματος, τα οποία αντλήθηκαν από τη θεωρία των Βάσεων Δεδομένων και από τα χαρακτηριστικά των Ηλεκτρονικών Κοινοτήτων Μάθησης. Μετά τη δοκιμαστική λειτουργία και την ολοκλήρωση της ιστοσελίδας, πραγματοποιήθηκε ποιοτική διαμορφωτική αξιολόγηση με τη μέθοδο της συνέντευξης. Η συγκεκριμένη εργασία εστιάζεται στη φιλοσοφία του ΗΔΗ και όχι στα ερευνητικά αποτελέσματα της αξιολόγησης. Το σύστημα είναι στη διάθεση οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου στη διεύθυνση <http://www.rhodes.aegean.gr/calendar/>.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Διαπολιτισμικότητα, Διαπολιτισμικό ημερολόγιο, Κοινότητα μάθησης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις Νέες Τεχνολογίες της Επικοινωνίας και της Πληροφορίας (σύμφωνα με την αγγλοσαξονική προσέγγιση), δηλαδή στα Νέα Μέσα (σύμφωνα με την γερμανόφωνη αντίληψη του όρου), συγκαταλέγονται τοπικά και παγκόσμια δίκτυα δεδομένων (internet, intranet), οι υπηρεσίες που στηρίζονται σε αυτά τα δίκτυα (World Wide Web, E-mail, Chat κλ.π.), η στηριζόμενη στον ηλεκτρονικό υπολογιστή επικοινωνία σε οργανωτικές δομές, καθώς επίσης και σε νοικοκυριά π.χ. τηλεεργασία, τηλεαγορά. Κατ' επέκταση λογίζονται ποικίλες μορφές της εικονικής πραγματικότητας, του κυβερνοχώρου όπως και μορφές της διασύνδεσης διαφορετικών μέσων (υπερκείμενο, υπερμέσο, αλληλεπιδραστικό πολυμέσο). Όλα αυτά επηρεάζουν όλο και περισσότερο την οργάνωση των σχολικών μονάδων και τις διαδικασίες της διδασκαλίας και μάθησης με αποτέλεσμα να επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες (Beck/Sofos, 2001).

Υπό αυτό το πρίσμα, οι εκπαιδευτικές διαδικασίες που στηρίζεται στα Νέα Μέσα συνθέτουν ένα δυναμικό πεδίο, στο οποίο τα εμπλεκόμενα μέλη επικοινωνούν βάσει συμβόλων, διαπραγματεύονται την υποκειμενική νοηματοδότηση και επικοινωνούν με σημείο αναφοράς τα ατομικά βιώματα. Η κατανόηση

των διεργασιών βασίζεται σύμφωνα με τον Price (1996) στη σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ των πέντε εννοιών:

- Της μετάδοσης (δεδομένων από μια πηγή, προς έναν δέκτη)
- Της ανταλλαγής (λέξεων, εικόνων, σημείων, χειρονομιών)
- Δημιουργίας νοήματος μέσω συμβόλων
- Του πλαισίου (μέσα στο οποίο δημιουργείται ένα νόημα)
- Και του λόγου (γλώσσα και συμβολικές μορφές)

Σε αυτό το πλαίσιο προσέγγισης, τα Νέα Μέσα μπορούν να αξιοποιηθούν ως γέφυρες προκειμένου να ενώσουν ή τουλάχιστον να φέρουν κοντύτερα διαφορετικούς σχηματισμούς μάθησης. Ο Schulze (2004) προσδιορίζει με αυτόν τον όρο ένα σύνθετο πλαίσιο από παράγοντες και διαδικασίες μάθησης, που έχουν διαφορετική ιστορία γέννησης και χαρακτηριστικά και έχει καθιερωθεί στην κοινωνία ή έχει θεσμοθετηθεί με συγκεκριμένες ρυθμίσεις. Το σχολείο αποτελεί ένα τέτοιο σχηματισμό. Άλλοι σχηματισμοί, στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιούνται μαθησιακές διεργασίες, είναι: η ατομική βιογραφία, η εργασία, που αποτελεί την παλιότερη μορφή συμμετοχής και μάθησης στο κοινωνικό περιβάλλον και στην μοντέρνα κοινωνία έχει «αποδυναμωθεί» και τα μέσα (κινηματογράφος, τηλεόραση, ηλεκτρονικός υπολογιστής, διαδίκτυο), τα οποία, αντιθέτως, συνθέτουν σήμερα ένα νεότερο σχηματισμό, όπου οι νέοι μπορούν να διαμορφώσουν νέες εμπειρίες (Σοφός, 2005).

Εκμεταλλεύόμενοι τις δυνατότητες των Νέων Τεχνολογιών είναι δυνατό να διευρυνθεί η παραδοσιακή σχολική διδασκαλία προς την κατεύθυνση μιας κοινότητας εργασίας που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά εργαλεία. Ο Porter (2001) ορίζει την ηλεκτρονική κοινότητα μάθησης ως μια ομάδα ανθρώπων που επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω Διαδικτύου για διαμοιρασμό πληροφοριών, απόκτηση γνώσης για ένα θέμα ή/και εργασία πάνω σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, ενώ σκοπός της είναι να διευκολύνει την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία ανάμεσα σε ανθρώπους που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα και ανάγκες μέσα από ποικίλα εκπαιδευτικά σενάρια εργασίας, όπως αδελφοποίηση τάξεων, εξ αποστάσεως επικοινωνίας, συνεργατικής εργασίας.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Ο όρος της **διαπολιτισμικότητας**, αν και στην καθημερινότητα χρησιμοποιείται ως συνώνυμος με την **πολυπολιτισμικότητα**, σε αναλυτικό επίπεδο δεν είναι ταυτόσημος. Η πολυπολιτισμικότητα στις μέρες μας θεωρείται ως δεδομένη κοινωνική πραγματικότητα. Σύμφωνα με τον Γκόβαρη (2001), ως κριτήριο πολυπολιτισμικότητας ορίζεται πλέον η ύπαρξη διαφορετικών εθνοτήτων, οι οποίες ορίζονται ως φορείς στατικών πολιτισμικών ταυτοτήτων. Η πολυπολιτισμική κοινωνία αναλύεται ως κοινωνικό σχήμα που απαρτίζεται από μια σειρά απόλυτα διακριτών, κλειστών και ομοιογενών εθνοπολιτισμικών ομάδων.

Ενώ στην πραγματικότητα, ο όρος «πολυπολιτισμικός» υπονοεί τον χαρακτηρισμό της συνύπαρξης διαφορετικών πολιτισμών, ο όρος «διαπολιτισμικός» εκφράζει τη σχέση και τους συσχετισμούς μεταξύ των πολιτισμών (Κανακίδου

& Παπαγιάννη, 1997). Η χρήση του όρου «διαπολιτισμικός» υπονοεί απαραίτητα (εφόσον αποδοθεί στην πρόθεση «δια» η πλήρης σημασία της) την αλληλεπίδραση, την αμοιβαιότητα και την πραγματική αλληλεγγύη (Conseil De L' Europe - Συμβούλιο της Ευρώπης, 1986). Συνεπώς, όταν μιλούμε για «διαπολιτισμισμό», προσπαθούμε να δώσουμε έμφαση σε μια **ανταλλαγή πολιτισμών**, σε μια **αμοιβαία αλληλεπίδραση** αυτών που έχουν διαφορετικές κουλτούρες (Pentini, 2002). Υπό αυτό το πρίσμα μπορούν να θεωρηθούν ως διαπολιτισμικές διαδικασίες διάφορες δραστηριότητες επικοινωνίας, κυρίως όταν αυτές σχετίζονται με το **μικροκοινωνικό επίπεδο** (Sofos, 1997): Κοινωνικοί κανόνες δράσης, οι οποίοι υποστηρίζουν και ενδυναμώνουν τις επικοινωνιακές και διαλογικές ικανότητες. Εδώ, πρόκειται για τέτοιου είδους κανόνες κοινωνικής δράσης που δίνουν τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης γενικευμένων αξιών και κανόνων της κοινωνίας που μεταφέρονται με συμβολικά συστήματα δράσης τα οποία βέβαια στηρίζονται σε ιστορικά κοινωνικά και ιδεολογικά δεδομένα

Το Η.Δ.Η. εστιάζει στις επικοινωνιακές δράσεις που λαμβάνουν χώρα στο μικροκοινωνικό επίπεδο και στοχεύουν στην ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ μαθητών διαφορετικών εθνικοτήτων αλλά και διαφορετικών κοινωνικών ομάδων και την αξιοποίηση της στην διαπολιτισμική εκπαίδευση.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το **ημερολόγιο συμβάντων (diary, personal journal)** είναι ένα βιβλίο στο οποίο παρατίθενται γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί κατά τη διάρκεια μιας μέρας ή μιας άλλης περιόδου. Υπάρχει αρκετή βιβλιογραφία σχετικά με τη χρήση του έντυπου ημερολογίου συμβάντων στην εκπαίδευση. Σύμφωνα με την Anna Aluffi Pentini (2002), με τη χρήση του ημερολογίου είναι εφικτή η μελέτη σε βάθος των βιωμάτων των μαθητών και της περιοδικότητας των γεγονότων. Μπορούν επίσης να μάθουν τα παιδιά πότε γιορτάζουν οι συμμαθητές τους και να εισαγάγουν στο ημερολόγιό τους τις σπουδαίες ημερομηνίες για όλα τα παιδιά, διαχωρίζοντας τις επετείους και τις αργίες όπως και η συνειδητοποίηση του χρόνου, πώς αυτός κυλά και πώς κατανέμεται ανάμεσα σε πολιτισμικά γεγονότα.

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχουν αντίστοιχα ηλεκτρονικά εργαλεία κατάγραψε συνολικά επτά (7) μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

1. <http://www.earthcalendar.net/>
2. <http://www.interfaithcalendar.org/>
3. http://www.mels.gouv.qc.ca/rentree2006/calendrier_culturel/index_en.asp
4. <http://www.wien.gv.at/integration/kalender/index.html>

Κοινό χαρακτηριστικό αυτών είναι ότι συνιστούν ένα διαθηρησκευτικό πλαίσιο όπου καταγράφονται με στατικό τρόπο αργίες και εθνικές γιορτές διάφορων πολιτισμικών ομάδων, ενώ αποκλείεται η επικοινωνία. Πρόκειται δηλαδή για ηλεκτρονικές μορφές έντυπων πολυπολιτισμικών ημερολογίων. Ως εκ τούτου, το συγκεκριμένο ηλεκτρονικό εργαλείο διαφοροποιείται από τα ήδη

υπάρχοντα πολυπολιτισμικά και διαθρησκευτικά ημερολόγια και προσφέρει ένα πεδίο συνάντησης που βασίζεται σε πολυμεσικά χαρακτηριστικά με στόχο τη διαπολιτισμική έκφραση και επικοινωνία.

Το Η.Δ.Η. διαφοροποιείται επίσης από το **web log** ως προς τη δομή και τη λειτουργία του, αλλά κοινό χαρακτηριστικό και των δύο είναι η στήριξη της από απόστασης επικοινωνίας, η προώθηση της κοινότητας ενδιαφέροντος και δυνατή ενσωμάτωσή τους σε εκπαιδευτικές διαδικασίες. Το **blog** (ελληνική απόδοση **Ιστολόγιο**), συνήθως παρέχει σκέψεις του συντάκτη για ένα συγκεκριμένο θέμα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως **online ημερολόγιο συμβάντων** και να χρησιμοποιηθεί μεταξύ άλλων και για διαπολιτισμική δράση (Williams, 2004 και Duffy & Burns, 2006).

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Δόθηκε ιδιαίτερο βάρος σε χαρακτηριστικά που ενδυναμώνουν τις επικοινωνιακές δράσεις μεταξύ των μαθητών που εργάζονται από κοινού σε ένα θέμα. Τα κύρια χαρακτηριστικά που διέπουν το Η.Δ.Η. είναι:

Άμεσότητα: Οποιοσδήποτε είναι ελεύθερος να καταχωρήσει τη δική του γιορτή/αργία, αρκεί να είναι μέλος και να έχει συνδεθεί. Η καταχώρηση της γιορτής/αργίας (όπως και όλων των άλλων πληροφοριών στο σύστημα) είναι **άμεση**, χωρίς να απαιτείται κάποιου τύπου έλεγχος της πληροφορίας από τους διαχειριστές του συστήματος πριν τη δημοσίευση. Λόγω της δυναμικότητας του συστήματος, δεν υπάρχει δυνατότητα περιορισμού των εορτών/αργιών που θα καταχωρήσει κάποιος μέλος.

Βιωσιμότητα: Από την έρευνα που προηγήθηκε παρατηρήθηκε ότι όλα τα διαπολιτισμικά ημερολόγια έχουν προκαθορισμένη ετήσια διάρκεια. Αυτό σημαίνει ότι για την παράτασή τους στο επόμενο ημερολογιακό έτος απαιτείται η επαναδημιουργία. Ένας από τους πρωταρχικούς μας σκοπούς ήταν η **βιωσιμότητα** του συστήματός μας: Τα στοιχεία πρέπει να καταχωρούνται **μία φορά** και να μεταφέρεται αυτόματα η ισχύς τους σε **όλα** τα ημερολογιακά έτη. Το σύστημα, από τη στιγμή που τα δεδομένα είναι καταχωρημένα, είναι σε θέση από μόνο του να δημιουργεί το ημερολόγιο **οποιοδήποτε** ημερολογιακού έτους αυτόματα, με βάση τα καταχωρημένα στοιχεία. Να αναφερθεί ότι το σύστημα υποστηρίζει και κινητές εορτές (π.χ. Ορθόδοξο και Καθολικό Πάσχα). Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι το σύστημα παρουσιάζει την αδυναμία να συμπεριλάβει γιορτές/αργίες οι οποίες βασίζονται σε διαφορετικά ημερολογιακά συστήματα από αυτά που χρησιμοποιούν οι σύγχρονες χώρες.

Πολλαπλή πλοήγηση: Ουσιαστικά, ο σκοπός ενός Διαπολιτισμικού Ημερολογίου είναι η παρουσίαση των γιορτών/αργιών σε ένα ετήσιο ημερολόγιο. Για ένα ημερολογιακό έτος, αναγράφονται οι μήνες, οι ημέρες του μήνα και οι γιορτές/αργίες για κάθε ημέρα. Αυτή η δυνατότητα υπάρχει στο σύστημά μας. Όταν όμως τα δεδομένα αποθηκεύονται σε Βάση Δεδομένων, τότε υπάρχουν και δυνατότητες αναζήτησης, τις οποίες εκμεταλλευτήκαμε για να κάνουμε το εργαλείο μας περισσότερο χρηστικό.

Αυθεντικότητα: Το ΗΔΗ έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε οι μαθητές να συμμετέχουν επικοινωνιακά σε ένα αυθεντικό πλαίσιο. Για αυτό δημιουργή-

σαμε ένα **δεύτερο επίπεδο πληροφορίας** στο σύστημα. Έτσι το μέλος, κάτω από μια συγκεκριμένης γιορτή/αργία, μπορεί να καταχωρήσει τις ιδιαίτερες δραστηριότητες με υποκειμενική βιογραφική σημασία που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή του, τη συγκεκριμένη ημέρα.

Αμφίδρομη συγγραφή και ανάγνωση: Όσον αφορά την διόρθωση στοιχείων εορτών/αργιών, το κάθε μέλος μπορεί να διορθώσει και να διαγράψει **μόνο** τα στοιχεία από τις γιορτές/αργίες που έχει καταχωρήσει το ίδιο. Εξαίρεση αποτελεί το πεδίο της αναλυτικής περιγραφής, στο οποίο κάθε μέλος μπορεί να αλλάζει την περιγραφή είτε προσθέτοντας στοιχεία είτε διορθώνοντάς την. Η διαφορά είναι ότι το μέλος έχει τη δυνατότητα αλλαγής **όλων** των περιγραφών, ακόμα και αυτές που έχει καταχωρήσει ένα **άλλο** μέλος. Όπως παρατηρούν οι Gabriel (1997), Σκούρτου (2000), Κρον/Σοφός (2007), αντίθετα με το παραδοσιακό περιβάλλον, σε περιβάλλον διαδικτύου δημιουργείται ένα αναγνωστικό «κοινό» συνομηλίκων με δυνατότητα εκατέρωθεν πρόσβασης, αλλά και **παρέμβασης** στα κείμενα.

Συνεργατικότητα: Αυτό σημαίνει ότι πλέον, η καταχώρηση μιας γιορτής/αργίας δεν έχει ένα συγκεκριμένο «διοκτήτη» ο οποίος την καταχώρησε, αλλά υπάρχουν πολλαπλοί συνδημιουργοί. Αν ένα μέλος εκ παραδρομής κάνει κάποιο λάθος κατά τη διάρκεια της εγγραφής στην αναλυτική περιγραφή, παρέχεται η δυνατότητα σε κάποιο από τα μέλη που θα έπονται της επίσκεψης, να το διορθώσουν. Μπορούν επίσης να προσθέσουν κάτι νέο στην περιγραφή, πράγμα που επιτρέπει τη συνεχή βελτίωση και ενημέρωση. Φυσικά, το κάθε μέλος είναι ελεύθερο να επεκτείνει και τις δικές του περιγραφές. Ωστόσο, οποιαδήποτε αλλαγή και αν γίνει, αποθηκεύεται σε ένα καινούργιο επίπεδο χωρίς να χάνεται η προηγούμενη καταχώρηση. Φτιάχεται λοιπόν ένα ιστορικό καταγραφών για πιθανή επαναφορά. Έτσι, δημιουργείται ένα διαδραστικό περιβάλλον **συνεργατικής και αθροιστικής ανάπτυξης της πληροφορίας**, στο οποίο η κάθε συμβολή του μέλους αθροίζεται με τις αντίστοιχες ενέργειες των προηγούμενων.

Ανοιχτή κοινότητα εργασίας: Επίσης παρέχεται η δυνατότητα στους μαθητές να συνεργάζονται ηλεκτρονικά και να σχηματίζουν online και ανοιχτές ομάδες εργασίας και επικοινωνίας. Υπό αυτό το πρίσμα το ΗΔΗ μπορεί να θεωρηθεί ως ένα εργαλείο που γεφυρώνει διαφορετικούς σχηματισμούς μάθησης (το σχολικό και το βιογραφικό) (Schulze 2004) ή ακόμα ως ένα βοήθημα (scaffolding) με το οποίο ο εκπαιδευτικός μπορεί να προωθήσει την «καλή μάθηση» εντός της Ζώνης Επιχειμμένης Ανάπτυξης (Vygotsky 1997, 152). Σύμφωνα με αυτήν τη θεώρηση το ΗΔΗ μπορεί να συμβάλει στο μετασχηματισμό των δομών της διδασκαλίας στην τάξη διευρύνοντας τις συνθήκες της παραδοσιακής διδασκαλίας προς μια παιδαγωγική στρατηγική που χαρακτηρίζεται ως κοινωνικός εποικοδομητισμός.

Διαλογικότητα: Σε μια **συμπληρωματική λειτουργία**, η οποία μπορεί να λειτουργήσει και ως **τρίτο επίπεδο πληροφορίας**, όσα μέλη διαβάζουν μια δραστηριότητα, έχουν τη δυνατότητα να απαντήσουν, να σχολιάσουν, να προσθέσουν τη δική τους άποψη. Έτσι, μπορεί να ξεκινήσει ένας διάλογος, να δη-

μουργηθεί μία κοινότητα, αφού πλέον υπάρχει μια διαρκής αλληλεπίδραση του μέλους που καταχώρησε τη δραστηριότητα με τα υπόλοιπα μέλη, μια αλληλεπίδραση που είναι ανοικτή σε όλους και έτσι το παραγόμενο αποτέλεσμα έχει πολλαπλάσια επικοινωνιακή ισχύ. Τα σχόλια των μελών παρουσιάζονται με χρονολογική σειρά, ενώ δεν υπάρχει δυνατότητα διόρθωσης ή διαγραφής σχολίων.

Περιγραφή του Η.Δ.Η.

Με σημείο αναφοράς τα ηλεκτρονικά ημερολόγια που αναλύθηκαν στην έρευνα που προηγήθηκε, το συγκεκριμένο ηλεκτρονικό εργαλείο αποτελεί ένα δυναμικό και ανοικτό σύστημα, διαφοροποιείται από τα υπάρχοντα και βασίζεται στα παρακάτω δομικά χαρακτηριστικά:

- Καταχώρηση των εθνικών γιορτών, θρησκευτικών αργιών, κοινωνικών εορτασμών από όλο τον κόσμο
- Παράθεση βιωματικών εμπειριών που λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια αυτών των γιορτών/αργιών
- Συνεργατική συγγραφή και επέκταση των καταχωρήσεων με διατήρηση του ιστορικού των προηγούμενων εκδόσεων
- Ασύγχρονη επικοινωνία με σημεία αναφοράς τις βιογραφικές εμπειρίες που καταγράφηκαν
- Δυναμική πλοήγηση για την αναζήτηση πληροφοριών μέσα στο σύστημα

Επειδή το ζήτημα της εκπαίδευσης μαθητών με διαφορετική γλωσσική και πολιτισμική προέλευση δεν είναι κάτι που αφορά αποκλειστικά τους μαθητές που διαφέρουν πολιτισμικά και γλωσσικά από την πλειοψηφία αλλά αντίθετα, είναι κάτι που αφορά το σύνολο της εκπαίδευσης τόσο στο μακρο-επίπεδο ως κοινωνικό θεσμό όσο και στο μικρο-επίπεδο της σχολικής τάξης (Sofos 1997, Σκούρτου, Βρατσάλης, Γκόβαρης, 2004), το εργαλείο που σχεδιάσαμε και υλοποιήθηκε αφορά όλες τις κατηγορίες χρηστών και όχι μόνο εκείνους που είναι ευαίσθητοι σε διαπολιτισμικά θέματα: Απευθύνεται σε μαθητές (αλλοδαπούς, παλινοστούντες, ελληνόπουλα κατά τόπους, και του εξωτερικού), σε εκπαιδευτικούς και λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό και σε γονείς.

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι που σχετίζονται με το Η.Δ.Η. αναφέρονται στην επικοινωνιακή διάσταση της εργασίας στο σχολείο καθώς επίσης και στη συγγραφή με τη χρήση της μητρικής και της δεύτερης γλώσσας, όπως:

- Συμβολή στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- Ενσωμάτωση των μαθητών σε μια ομάδα ενδιαφέροντος, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους και τη γεωγραφική θέση που αυτοί βρίσκονται
- Ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μαθητών και δημιουργία ενός επικοινωνιακού κλίματος
- Αξιοποίηση του πολιτισμικού κεφαλαίου των μαθητών, γηγενών και μη γηγενών για επικοινωνιακές αλλά και εκπαιδευτικές δράσεις

- Προώθηση της αδελφοποίησης τάξεων και των διαταξικών συνεργασιών με στόχο τη δημιουργία μια κοινότητας εργασίας με διαπολιτισμικό προσανατολισμό
- Διαπραγμάτευση της πολιτισμικής κληρονομιάς μέσα από την επικοινωνία
- Δημιουργία κειμένων σε περισσότερους γλωσσικούς κώδικες.

Σύνοψη

Στο παρόν άρθρο παρουσιάστηκε η φιλοσοφία και η λειτουργία του Η.Δ.Η. Το εργαλείο αυτό προσεγγίζεται ως μια δυνατότητα που μπορεί να γεφυρώσει μαθησιακούς σχηματισμούς με στόχο τη διεύρυνση της παραδοσιακής διδασκαλίας και τη διάνοιξη νησίδων για τη δημιουργία διαπολιτισμικών κοινοτήτων εργασίας.

Στην τρέχουσα πιλοτική φάση, αξιολογήθηκε το ηλεκτρονικό εργαλείο από ομάδα ειδικών και αφού λήφθηκαν υπόψη οι παρατηρήσεις αναβαθμίστηκαν οι λειτουργίες. Σε ερευνητικό επίπεδο, ενδιαφέρον παραμένει η εφαρμογή του στο πλαίσιο διαπολιτισμικών δράσεων που θα πραγματοποιηθούν το επόμενο εξάμηνο 2008 σε επιλεγμένα σχολεία με πολυπολιτισμικό μαθησιακό πληθυσμό της περιοχής του νότιου Αιγαίου.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Beck, Ch., Sofos, A. (Επιμ.) (2001), *Neue Medien in der pädagogischen Kontroverse*. Logophon, Mainz.
- Conseil De L' Europe (1986), *L' interculturalisme: de l' idee a la pratique didactique et de la pratique a la theorie*, Strasbourg.
- Duffy, P. D., & Burns, A. (2006), *The Use of Blogs, Wikis and RSS in Education: A Conversation of Possibilities*, τελευταία πρόσβαση 22 Ιουλίου 2007, ιστοχώρος <http://eprints.qut.edu.au/archive/00005398/01/5398.pdf>.
- Gabriel, N. (1997): *Kulturwissenschaften und neue Medien. Wissensvermittlung im digitalen Zeitalter*. Bonn: Primus.
- Porter, L. (2001), *Planning a Community: The Value of Online Learning Communities in Technical Communication*, τελευταία πρόσβαση 26 Ιουνίου 2007, ιστοχώρος <http://www.stc.org/confproceed/2001/PDFs/STC48-000066.pdf>.
- Price, S. (1996), *Communications*, London: Sage.
- Schulze, Th. (2004): Im Horizont des Lernens. Στο: Gemeinsamer Kongress der DGfE, SGBF, SGL-SSFE und ÖFEB (επ.): Reader zur Arbeitsgruppe 18 Kompetenzentwicklung im Lehrerberuf – oder: die Suche nach einer Didaktik für professionelle Lehrerinnen und Lehrer“, σ. 4-9 Zürich 2004.
- Sofos, A. (1997), Eine kategoriale Begründung von Handlungsnormen in pädagogischen Theoriekonzepten. In: Pädagogische Rundschau. 51 (1997) 517-557.
- Sofos, A. & Beck, C. (2001), *Νέα Μέσα στα πλαίσια της παιδαγωγικής αντιπαράθεσης*. Mainz, 2001.

- Williams, J. B. (2004), *Exploring the use of blogs as learning spaces in the higher education sector*, τελευταία πρόσβαση 22 Ιουλίου 2007, ιστοχώρος <http://www.jeremybwilliams.net/AJETpaper.pdf>.
- Γκόβαρης, Χ. (2001), *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Εκδ. Ατραπός, Αθήνα, 2001.
- Κανακίδου, Ε. & Παπαγιάννη, Β. (1997), *Διαπολιτισμική Αγωγή*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
- Κρον, F. W., Σοφός, Α. (2007), *Διδακτική των Μέσων: Νέα μέσα στο πλαίσιο διδακτικών και μαθησιακών διαδικασιών*. Εκδ. Gutenberg.
- Pentini, A. (2002), *Διαπολιτισμικό εργαστήριο: Υποδοχή, Επικοινωνία και Αλληλεπίδραση σε Πολυπολιτισμικό Εκπαιδευτικό Περιβάλλον*. Εκδ. Ατραπός. Επιμέλεια Ελληνικής Έκδοσης – Εισαγωγή: Χρήστος Γκόβαρης (2005).
- Σκούρτου, Ε. (2000), *Διδασκαλία δευτέρης / ξένης γλώσσας σε περιβάλλον διαδικτύου: ζητήματα γλώσσας και μάθησης*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΠΤΔΕ, 2000. τελευταία πρόσβαση 12 Ιουλίου 2007, ιστοχώρος <http://www.rhodes.aegean.gr/tetradiarhodou/>.
- Σκούρτου, Ε., Βρατοάλης, Κ., Γκόβαρης, Χ. (2004), *Μετανάστευση στην Ελλάδα και Εκπαίδευση. Αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης – Προκλήσεις και προοπτικές βελτίωσης*, ΙΜΕΠΟ, Αθήνα, τελευταία πρόσβαση 20 Ιουνίου 2007, ιστοχώρος <http://www.imepo.gr/documents/SkourtoulMEPO.pdf>.
- Σοφός, Α. (2005): *Πραγματιστικό πλαίσιο δόμησης παιδαγωγικού και δράσης, Παιδαγωγικά Ρεύματα στο Αιγαίο*, 2 (2006), 86-90 Σ.
- Σοφός, Α. (2006), *Παιδαγωγικά Ρεύματα στο Αιγαίο*, Τεύχ. 2. *Διαπολιτισμική στοχοθεσία σε διαδικασία μετάβασης. Η σημασία των Νέων Τεχνολογιών για τη Διαπολιτισμική Διδακτική*, Ηλεκτρονική Έκδοση, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΠΤΔΕ, τελευταία πρόσβαση 22 Ιουλίου 2007, ιστοχώρος <http://www.rhodes.aegean.gr/ptde/revmata>.